

DECIZIE

11 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursurile declarate de către Grossu Laurențiu-Vlad și Grossu Ana-Maria,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cudinov Alexandru împotriva lui Grossu Laurențiu-Vlad și Grossu Ana-Maria, intervenienți accesorii Doruc Vera și notarul public Mardari Maria cu privire la recunoașterea în calitate de moștenitor legal, recunoașterea proprietății comune în devălmășie și stabilirea cotelor-părți din succesiune,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017, prin care au fost respinse cererile apelanților Cudinov Alexandru, Grossu Laurențiu-Vlad și Grossu Ana-Maria cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de către Cudinov Alexandru, Grossu Laurențiu-Vlad și Grossu Ana-Maria,

c o n s t a t ă

La 05 iulie 2011, Cudinov Alexandru a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Grossu Laurențiu-Vlad și Grossu Ana-Maria, intervenient accesoriu notarul public Mardari Maria cu privire la recunoașterea în calitate de moștenitor legal și recunoașterea proprietății comune în devălmășie.

În motivarea acțiunii a indicat că în perioada anului 1984 a început viața de familie în comun cu Grosu Eufrosinia, stabilindu-se cu traiul în apartamentul nr. 136 situat pe str. Albișoara 8, municipiul Chișinău.

Menționat că la 27 decembrie 1991 au oficializat căsătoria, în anul 1993 au înfiat copiii Laurențiu-Vlad și Ana-Maria, iar la 26 noiembrie 1997 pe numele Eufrosiniei Grosu a fost înregistrat dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. 136 situat pe str. Albișoara 8, municipiul Chișinău.

Relatează că la data de 20 martie 2001 căsătoria a fost desfăcută, însă au continuat să locuiască împreună, ducând o gospodărie comună până la 07 mai 2011, când Grosu Eufrosinia a decedat.

Consideră că apartamentul nr. 136 situat pe str. Albișoara 8, municipiul Chișinău constituie proprietate comună în devălmășie, deoarece a fost dobândit în timpul căsătoriei, iar pe parcursul a 27 de ani valoarea apartamentului a sporit simțitor.

Solicită recunoașterea apartamentului nr. 136 situat pe str. Albișoara 8, municipiul Chișinău proprietate comună în devălmășie și recunoașterea în calitate de moștenitor legal de clasa I după decesul Eufrosiniei Grosu.

Ulterior, la 22 decembrie 2011, Cudinov Alexandru a înaintat cerere de chemare suplimentară, solicitând recunoașterea proprietății comune în devălmășie în privința sumelor bănești aflate la conturile de depozit a Băniei de Economii nr. 111384 în sumă de 64763 lei și nr. 840/145/22 în sumă de 4139 dolari SUA (f.d. 50-53 Vol. I).

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, municipiul Chișinău din 20 iulie 2012, acțiunea înaintată de Cudinov Alexandru a fost admisă, fiind recunoscut dreptul lui Cudinov Alexandru asupra $\frac{1}{2}$ cotă-parte din apartamentul nr. 136 situat pe str. Albișoara 8, municipiul Chișinău și la $\frac{1}{2}$ cotă-parte din conturile bancare nr. 111384 și nr. 840/145/22 pe numele Eufrosiniei Grosu aflate la Banca de Economii. Totodată au fost recunoscuți Grossu Laurențiu-Vlad și Grossu Ana-Maria moștenitori legali a câte $\frac{1}{4}$ cotă-parte din masa succesorală care a rămas după decesul Eufrosiniei Grosu din apartamentul nr. 136 situat pe str. Albișoara 8, municipiul Chișinău și $\frac{1}{4}$ cotă-parte din conturile bancare nr. 111384 și nr. 840/145/22 pe numele Eufrosiniei Grosu la Banca de Economii și a fost încasat în mod solidar din contul lui Grossu Laurențiu-Vlad și Grossu Ana-Maria în beneficiul lui Cudinov Alexandru cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 5000 lei și taxa de stat în mărime de 200 lei (f. d. 116-118 Vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2012, a fost respins apelul declarat de Grossu Laurențiu-Vlad și menținută hotărârea Judecătorei Rîșcani, municipiul Chișinău din 20 iulie 2012. (f.d. 147-151 Vol. I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 20 februarie 2013, a fost admis recursul declarat de Grossu Laurențiu-Vlad, casată integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Rîșcani, municipiul Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 170-174 Vol. I).

La 03 octombrie 2013, Cudinov Alexandru a înaintat cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând recunoașterea în calitate de moștenitor legal de clasa I după decesul Eufrosiniei Grosu, recunoașterea apartamentului nr. 136 situat pe str. Albișoara 8 municipiul Chișinău proprietate comună în devălmășie, recunoașterea proprietății comune în devălmășie asupra depozitelor la conturile bancare nr. 111384 și nr. 840/145/22 pe numele Eufrosiniei Grosu în Banca de Economii, stabilirea cotelor-părți ai succesiunii rămase după decesul Eufrosiniei Grosu în mărime de $\frac{1}{2}$ cotă-parte după Cudinov Alexandru din apartamentul nr. 136 situat pe str. Albișoara 8 municipiul Chișinău și câte $\frac{1}{4}$ cotă-parte din apartamentul în cauză după Grossu Laurențiu-Vlad și Grossu Ana-Maria, stabilirea cotelor-părți ai succesiunii rămase după decesul Eufrosiniei Grosu în mărime de $\frac{2}{3}$ cotă-parte după Cudinov Alexandru din depozitele la conturile bancare nr. 111384 și nr. 840/145/22 pe numele Eufrosiniei Grosu în Banca de Economii și câte $\frac{1}{6}$ cotă-parte după Grossu Laurențiu-Vlad și Grossu Ana-Maria (f.d. 194-197 Vol. I).

La 20 septembrie 2016, Cudinov Alexandru a înaintat cerere de concretizare a pretențiilor împotriva lui Grossu Laurențiu-Vlad și Grossu Ana-Maria, intervenienți accesorii Doruc Vera și notarul public Mardari Maria, solicitând recunoașterea apartamentului nr. 136 situat pe str. Albișoara 8, municipiul Chișinău proprietate comună în devălmășie a soților Cudinov Alexandru și Grosu Eufrosinia, recunoașterea dreptului de proprietate asupra ½ cotă-parte din apartamentul menționat după Cudinov Alexandru, stabilirea a câte ½ cotă-parte ideală din apartamentul nr. 136 situat pe str. Albișoara 8, municipiul Chișinău după Cudinov Alexandru și ½ cotă-parte ideală după Grosu Eufrosinia, recunoașterea proprietății comune în devălmășie a soților Cudinov Alexandru și Grosu Eufrosinia asupra mijloacelor bănești din depozitele la conturile bancare nr. 111384 și nr. 840/145/22 pe numele Eufrosiniei Grosu în Banca de Economii (f.d. 104-106 Vol. II).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 07 martie 2017, acțiunea înaintată de Cudinov Alexandru a fost admisă parțial, fiind recunoscut proprietate comună în devălmășie a lui Cudinov Alexandru și Grosu Eufrosinia asupra apartamentului nr. 136 situat pe str. Albișoara 8, municipiul Chișinău, mijloacelor bănești, depozitate pe conturile bancare nr. 111384 și nr. 840/145/22 pe numele Eufrosiniei Grosu în Banca de Economii și determinat Eufrosiniei Grosu 2/3 cotă-parte ideală din proprietatea în devălmășie și lui Cudinov Alexandru asupra 1/3 cotă-parte din apartamentul nr. 136 situat pe str. Albișoara 8n municipiul Chișinău și 1/3 cotă-parte din mijloacele bănești, depozitate pe conturile bancare nr. 111384 și nr. 840/145/22 pe numele Eufrosiniei Grosu în Banca de Economii, în rest acțiunea a fost respinsă.

La 24 martie 2017, Cudinov Alexandru a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretențiilor cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral în sensul formulat.

La 31 martie 2017, Grossu Laurențiu-Vlad a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral. Totodată, a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

La 13 aprilie 2017, Grossu Ana-Maria a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral. Totodată, a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea apelului (f.d. 139-140 Vol. II).

La 04 iulie 2017, Grossu Laurențiu-Vlad a depus apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe cu invocarea solicitărilor înaintate inițial.

La 05 iulie 2017, Grossu Ana-Maria a depus apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe cu invocarea aceluiași solicitări.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017, au fost respinse cererile apelanților Cudinov Alexandru, Grossu Laurențiu-Vlad și Grosu Ana-Maria cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de către Cudinov Alexandru, Grossu Laurențiu-Vlad și Grossu Ana-Maria, s-a acordat apelanților Cudinov Alexandru, Grossu Laurențiu-Vlad și Grosu Ana-Maria

termen pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat până la data de 17 octombrie 2017 și explicat că în cazul neprezentării dovezii de plată a taxei de stat în termenul stabilit de instanță, cererea de apel nu v-a fi considerată depusă și împreună cu toate actele anexate v-a fi restituită.

La 17 iulie 2017, Grossu Laurențiu-Vlad a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și emiterea unei încheieri, prin care să fie scutit parțial de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Recurentul Grossu Laurențiu-Vlad, în motivarea recursului a menționat că, se află într-o situație materială grea, deoarece locuiește la gazdă și are un salariu de 3256 lei.

Susține că, prin încheierea contestată i-a fost încălcată egalitatea armelor în proces, deoarece Cudinov Alexandru a fost scutit în prima instanță de la achitarea taxei de stat la înaintarea cererii de chemare în judecată.

La 25 iulie 2017, Grossu Ana-Maria a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și emiterea unei încheieri, prin care să fie scutită parțial de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Recurenta Grossu Ana-Maria, în motivarea recursului a menționat că se află într-o situație materială precară, deoarece locuiește la gazdă, iar jumătate din salariu îl achită pentru gazdă.

Susține, prin faptul că nu a fost scutit de la plata taxei de stat, a fost încălcată egalitatea armelor în proces, deoarece Cudinov Alexandru a fost scutit în prima instanță de la achitarea taxei de stat la înaintarea cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel 11 iulie 2017, la data de 17 iulie 2017 și respectiv 25 iulie 2017, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile neîntemeiate și care urmează a fi respinse cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum se constată la caz, odată cu depunerea apelurilor preventive împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău (sediul Rîșcani) din 07 martie 2017, Grossu Laurențiu-Vlad și Grossu Ana-Maria au solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru depunerea cererilor de apel, invocând starea materială precară în care se află, precum și faptul că locuiesc la gazdă, fapt care nu le permite achitarea integrală

a taxei de stat pentru examinarea cererilor de apel, care la caz fiind de 3 333,62 lei pentru fiecare.

Astfel, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017, au fost respinse cererile apelanților Cudinov Alexandru, Grossu Laurențiu-Vlad și Grossu Ana-Maria cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de către Cudinov Alexandru, Grossu Laurențiu-Vlad și Grossu Ana-Maria și s-a acordat apelanților Cudinov Alexandru, Grossu Laurențiu-Vlad și Grossu Ana-Maria termen pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat până la data de 17 octombrie 2017.

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 368 alin. (1) Codul de procedură civilă, care statuează expres că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și art. 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. art. 364 alin. (1), 365 alin. (4) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxa.

Conform art. 84 Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75 % din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Iar, dispozițiile art. 85 alin (4) din Codul de procedură civilă acordă dreptul judecătorului (instanței de judecată), să scutească persoana fizică sau juridică, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs, statuează că concluzia instanței de apel, în sensul expus prin încheierea din 11 iulie 2017, este întemeiată și legală, deoarece apelanții Grossu Laurențiu-Vlad și Grossu Ana-Maria nu au prezentat probe incontestabile care ar confirma imposibilitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel, la caz fiind în mărime de 3 333,62 lei fiecare.

De altfel, și argumentul invocat în cererile de recurs precum că, situația financiară precară face imposibilă achitarea integrală a taxei de stat la depunerea cererilor de apel, nu poate fi reținut de instanța de recurs, deoarece în confirmarea acestei susțineri apelanții nu au prezentat probe concludente care ar demonstra situația materială precară și care ar permite aplicarea prevederilor art. 85 alin. (4) CPC.

În consecință, instanța de recurs reține că argumentele recurențelor cu referire la faptul că salariul este insuficient pentru achitarea integrală a taxei de stat, nu pot fi reținute de către instanța de recurs ca temei de scutire a apelanților de la plata unei părți a taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, întrucât acestea nu demonstrează situația materială precară a apelanților și lipsa mijloacelor financiare pentru achitarea taxei de stat, cu atât mai mult că nici în instanța de recurs nu au fost prezentate probe concludente și pertinente în acest sens.

În acest context Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa și faptul că în situația din speță, prin concluzia instanței de apel de a nu da curs cererilor de apel, nu se încalcă dreptul recurentului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de internațională.

Or, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (*cauza Golder v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975,*), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashingdane vs United Kingdom 28 mai 1985*).

Însă limitările sunt în concordanță cu art. 6 parag. 1 CEDO, decât dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. (*cauza Bellet vs France §-31, Garcia Manibardo vs Spain §-44*).

Astfel, la caz Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespunde cerințelor prevăzute de art. 6 parag. 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal și corespunde cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa:

- *cerința privind scopul legitim al limitării* – este îndeplinită, având în vedere că întindere acestor taxe este stabilită sub forma unui procent din valoarea aflată în litigiu și fiind instituit un plafon maxim de care nu poate trece mărimea taxei de stat chiar dacă valoarea acțiunii este mai mare, iar CEDO a confirmat că aceste taxe privesc buna administrare a justiției și vizează atât descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției. (*cauza Weissman și alții împotriva României §-35, Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom §-61*)

- *raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit*, pentru a stabili dacă este respectat acest raport rezonabil între impunerea plății taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și scopul legitim urmărit privind buna administrare a justiției, descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției urmează să cercetăm următorii factori și anume - cuantumul sumei ce trebuie plătit de reclamanți raportat la veniturile sale.

În consecință, se va remarca și faptul că cuantumul taxei de stat, stabilit spre achitare apelanților la depunerea cererilor de apel, nu depășește limitele stabilite de lege.

Față de cele ce preced, se constată că toate criticile formulate în cererile de recurs sunt nejustificate, ca urmare Colegiul civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile urmează a fi respinse cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se resping recursurile declarate de către Grossu Laurențiu-Vlad și Grossu Ana-Maria.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cudinov Alexandru împotriva lui Grossu Laurențiu-Vlad și Grossu Ana-Maria, intervenienți accesorii Doruc Vera și notarul public Mardari Maria cu privire la recunoașterea în calitate de moștenitor legal, recunoașterea proprietății comune în devălmășie și stabilirea cotelor-părți din succesiune.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva